

DPH

211/17.12.07 - Vracení daně zaplacené v souvislosti s poskytnutím prostředků ze zdrojů Evropské unie na podporu projektů výzkumu a vývoje

Předkládá: Olga Holubová, daňový poradce, č. osvědčení 367

1. Úvod, popis problému

Ke dni 1.1.2008 nabývá účinnosti zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který novelizuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále „zákon o DPH“).

V § 81 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který včetně poznámky pod čarou č. 59a) zní:

*"(2) Nárok na vrácení daně má rovněž osoba, která požádá o vrácení daně **zaplacené** z prostředků nenávratné zahraniční pomoci nebo z prostředků ze zdrojů Evropské unie poskytnutých jako podpora výzkumu a vývoje z veřejných prostředků podle zákona upravujícího tuto podporu ^{59a)}, pokud podle pravidel poskytovatele prostředků nemohou být tyto prostředky použity na úhradu daně."*

59a) Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů."

Zákon předpokládá, že bude z prostředků Evropské unie zaplacena daň na vstupu, která bude právě na základě uvedeného ustanovení vrácena, jestliže ji nelze z poskytnutých prostředků hradit. Bude-li nicméně splněna zákonná podmínka nutná pro vrácení daně na vstupu (tj. její prvotní zaplacení z prostředků Evropské unie), budou současně porušena pravidla stanovená Nařízením¹⁸, které neumožňuje, aby byla z fondu daň na vstupu zaplacena:

Čl. 31

3. Aby byly považovány za způsobilé, musí náklady vzniklé při provádění nepřímé akce splňovat tyto podmínky:

...

e) musejí být očištěny od nezpůsobilých nákladů, zejména od identifikovatelných nepřímých daní, včetně daně z přidané hodnoty, ..."

Jestliže tedy bude předmětné ustanovení zákona vyloženo pouze pomocí výkladu čistě jazykového (gramatického), nebude možno je v praxi uplatnit.

2. Možné řešení

Z důvodové zprávy k novele zákona však vyplývá, že záměrem zákonodárce bylo umožnit vrácení daně za podmínky, že daň nelze z prostředků EU uhradit, to bez ohledu na skutečnost, z jakých zdrojů bude primárně uhrazena:

---

¹⁸ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1906/2006, kterým se stanoví pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol na akcích v rámci sedmého rámcového programu a pro šíření výsledků výzkumu (2007 až 2013).

K bodu 8

Navrhuje se doplnění § 81 o možnost požádat o vrácení daně z nenávratné zahraniční pomoci (vč. zdrojů EU), která je poskytnuta jako podpora výzkumu a vývoje, a to tehdy, pokud poskytovatel finanční pomoci stanoví podmínku, že z této pomoci nesmí být hrazena daň (DPH). Daň se bude vracet na žádost a za podmínek, které jsou již v § 81 uvedeny.

Z toho důvodu je třeba zohlednit především teleologický způsob výkladu, jinak by bylo předmětné ustanovení zcela nadbytečné a záměr zákonodárce by nebyl naplněn. Podle Ústavního soudu jsou situace, kdy je nutné odchýlit se od jazykového znění zákona. Je to zejména tehdy, jestliže to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona¹⁹. Proto navrhuji, aby bylo předmětné ustanovení zákona vykládáno tím způsobem, že **bude daň na vstupu vracena při splnění ostatních zákonných podmínek i v případech, bude-li hrazena z jiných zdrojů (např. bude-li ji hradit sám žadatel)**. V důsledku navrhovaného způsobu výkladu předmětného ustanovení, který se mírně odchyluje od výkladu jazykového ve prospěch výkladu teleologického, bude naplněn jeho účel a předmětné ustanovení nezůstane až do nejbližší případné novely zákona o DPH mrtvé.

3. Závěr

Navrhuji přijetí a zveřejnění uvedeného výkladu.

Stanovisko Ministerstva financí

Souhlas se závěry předkladatele.

---

¹⁹ Dalším naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity. **PI. ÚS 33/97**

Ústavní soud připomněl jako zásadu, že soud není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případech, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku.

PI. ÚS 5/05